

zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/St%C5%99et_civilizac%C3%AD

Rozdělení civilizací mezi jednotlivé kulturní okruhy:

- Západní civilizace
- Pravoslavný okruh
- Latinská Amerika
- Islámská civilizace
- Indie
- Čína
- Afrika
- Japonsko
- Buddhistská civilizace

I. Křesťanská geokulturní sféra

- vynikající ekonomické výsledky
- univerzální kultura, široce přijímaná v ostatních geokulturních sférách
- zasahuje do všech kontinentů
- šíří se díky univerzálnosti, úspěšnosti, ne jako ideologie
- v průběhu historie došlo k rozštěpení – katolická, pravoslavná, protestanti

I.A. Západokřesťanská (katolicko – protestantská) civilizace

- územně nejroztříštěnější
- národnostně nejpestřejší – mnoho jazykových národů
- z hlediska soudržnosti je nejhomogenější – avšak výrazně polycentrický charakter
- staré rozpory mezi katolicismem a protestanty jsou prakticky zapomenuty – čili vnitřní dotykové zóny téměř neexistují

rasa – bílá, jazyky indoevropské, společný historický vývoj, kladné socio-ekonomické ukazatele – HDP, gramotnost, naděje na dožití, po demografické revoluci

I.B. Latinskoamerická (katolická) civilizace

- vysoce homogenní geokulturní subregion – polycentrický charakter
- územní národy, levicové vlády

- vznik na bázi importovaného katolicismu a hispánské kultury
- přimíchány zvyky a kultura původních obyvatel
- vnitřní kontaktní zóny prakticky neexistují

rasa –bílá, žlutá, černá, jazyky- indoevropské, indiánské, společný historický vývoj, 2.fáze DR, velké rozdíly v socio-ekonomických ukazatelích

I.C. Oceánická (katolicko-protestantská) civilizace

- velmi podobná Latinskoamerické - přimíchány zvyky a kultura původních obyvatel

rasa –bílá, žlutá, černá, jazyky – směsice melanésckých, mikronésckých a polynésckých j. + indoevropské, neexistuje společný historický vývoj, 1.+2.fáze DR, velké rozdíly v socio-ekonomických ukazatelích

I.D. Subsaharská (křesťansko-animistická) civilizace

- kontaktní zóna s islámem je velmi široká a velmi napjatá
- na vnější kontaktní zóně došlo k promíchání náboženství, tak jak v Latinské Americe k míchání ras
- vedle tradičních křesťanských směrů tu existuje celá řada afrických synkretických církví – na mnoha místech se vstřebalo více či méně z místních animistických kultů
- vnitřní kontaktní zóny nejsou dány nábožensky, ale etnicky a ekonomicky (až tragicky – viz Tutsiové a Hutuové)

rasa –černá a bílá, jazyky – mnoho jazykových rodin a dialektů, neexistuje společný historický vývoj, všechny fáze DR, socio-ekonomické ukazatele jsou velmi nízké

I.E. Východokřesťanská (pravoslavná – ortodoxní) civilizace

- Euro-Asijská lokalizace
- po definitivním oddělení na Nikájském koncilu zůstává byzantská mentalita
- později výrazný posun z jádra v Konstantinopoli do Moskvy
- novodobě téměř přeměna na komunistické náboženství
- díky ateizaci a bolševizaci – imperiální mentalita a rozpínavost
- dnes začátek polycentrického charakteru

rasa –bílá, jazyky indoevropské, částečně společný historický vývoj, kladné socio-ekonomické ukazatele – HDP, gramotnost, naděje na dožití, po demografické revoluci

II. Panislámská geokulturní sféra

- výrazné rozdíly mezi šiitskou a sunnitskou větví Islámu
- neproběhla reformace, zakonzervování učení, odmítání nového - fundamentalismus
- další vývoj může směřovat k posilování islámské jednoty, spíše ale v rámci negativního vymezování vůči křesťanským civilizacím
- expanzivnost Islámu souvisí s koncepcí džihádu

II.A. Arabská sunitská civilizace

-je jádrem panislámské civilizace

-rozpory mezi arabskými vůdci brání politickému sjednocení

-zasahuje hluboko přes Saharu do Sahelu a savan – Subsaharskou Afriku musíme chápat jako jeden z regionů, kde pokračuje dlouhodobý střet mezi křesťanským a islámským světem

-na pomezí s civilizační subsaharskou křesťanskou sférou vzniká specifická multikulturní animisticko-křesťansko-islámská civilizace

rasa – černá a bílá, jazyky – mnoho jazykových rodin a dialektů, neexistuje společný historický vývoj, všechny fáze DR, socio-ekonomické ukazatele jsou velmi nízké

II.B. Turkická sunitská civilizace

-velmi komplikovaná hranice s pravoslávím, enklávy z obou civilizací

-Turecko- prototyp islámské země, kde došlo k odluce církve od státu (tolerance díky kontaktu s Evropou a kořeny v Byzanci)

-Středoasijské republiky – tolerance díky bolševikům – ateizaci

rasa – bílá a smíšená, jazyky – turkické, neexistuje společný historický vývoj, 2. fáze DR, socio-ekonomické ukazatele jsou příznivé

II.C. Perská šiitská civilizace

-výrazná odlišnost perské civilizace od ostatních islámských států

-národnostně, jazykově, nábožensky velmi homogenní region

-ambice na vůdčí roli islámské civilizace (návaznost na dlouhou významnou historii)

rasa – bílá, jazyk – Perština, dlouhý společný historický vývoj, 2. fáze DR, socio-ekonomické ukazatele jsou příznivé

II.D. Indoárijská sunitská civilizace

-velké prolnutí s hinduistickou civilizací a s ní i největší konflikty

-vnitřní kontaktní hranice jsou zde dány kulturou – kmenové zřízení

rasa – bílá, jazyky – mnoho jazykových rodin a dialektů, neexistuje společný historický vývoj, všechny fáze DR, socio-ekonomické ukazatele jsou velmi nízké

II.E. Indomalajská sunitská civilizace

-velká etnická a jazyková roztržitost, Indonésané jsou územně –jazykový národ

-nejtolerantnější Islám

-velká spolupráce s Buddhistskou západoindickou civilizací (ASEAN)

rasa – černá a bílá, jazyky – mnoho jazykových rodin a dialektů, neexistuje společný historický vývoj, 2. fáze DR, socio-ekonomické ukazatele jsou velmi nízké

III. Panbuddhistická civilizační sféra

- Buddhismus se dělí na Hinajánu-Theravádu, Mahajánu a Lamaismus
- vnitřní konflikty souvisí s rozpínavostí Číny
- mírumilovnost a tolerantnost, je proti expanzi
- přizpůsobivost modernímu světu vede k hospodářskému pokroku

III.A. Zadoindická theravádová civilizace

- národnostní roztržitost, ale spojení Buddhismem
- Theravádový Buddhismus: do nirvány se lze dostat pouze vlastním úsilím
  - Buddha vzor lidství, není bohem
  - je to tzv. náboženství mnichů
  - nejvyšší hodnotou je moudrost

rasa – žlutá, jazyky – mnoho jazykových rodin a dialektů, neexistuje společný historický vývoj, všechny fáze DR, socio-ekonomické ukazatele jsou velmi rozdílné

III.B. Tibeto-Mongolská lamaistická civilizace

- splynutí Mahajány s náboženstvím Bon – tzv Lamaismus
- hlava lamaistického náboženství je trvale v exilu
- velká část T-M. civilizace nemá samostatnost (anexe Tibetu)
- smutný osud ateizace ze strany Číny a Mongolska ze strany Ruska
- Mahajánový Buddhismus: do nirvány lze vstoupit pomocí modliteb a Bódhisatvů
  - nejvyšší hodnotou je slitování
  - Tibetská kniha mrtvých

rasa – žlutá, jazyky – různé jazykové rodiny, není společný historický vývoj, 2. fáze a po DR, socio-ekonomické ukazatele jsou velmi nízké

III.C. Čínská taoisticko-konfuciánsko-mahajánová civilizace

- Čína je velmi staré civilizační centrum
- tradiční taoismus a konfuciánství spolu s mahajánou vytvořili kulturní subregion
- průnik komunismu a ateizace specifická ještě zvýšily – sociální inženýrství a imperialismus

rasa – žlutá, jazyky – jeden hlavní + mnoho jazykových rodin a dialektů etnických menšin, společný historický vývoj, 2. fáze a po DR – specifická rodinná politika, socio-ekonomické ukazatele jsou poměrně nízké

III.D. Japonská šintoisticko-mahajánová civilizace

- velmi homogenní subregion ve všech ukazatelích- tzv. monostátní civilizace

rasa – žlutá, jazyk – Japonština, společný historický vývoj, 2. fáze a po DR, socio-ekonomické ukazatele jsou velmi vysoké

IV. Hinduistická geokulturní sféra

- dnešní hinduistická civilizační sféra je přes vysokou lidnatost považována za natolik homogenní, že ji nelze dále členit
- vyčleňuje se pouze muslimská menšina
- myšlenka nenásilí zajišťuje neexpanzivnost civilizace
- hinduistou je třeba se narodit

rasa –bílá, jazyk – mnoho jazykových dialektů, společný historický vývoj, 2. fáze a po DR, socio-ekonomické ukazatele jsou průměrné